

ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА, СТРАХУВАННЯ ТА ФОНДОВИЙ РИНОК

УДК 330.322:330.34:338.2(477)

DOI <https://doi.org/10.31359/2312.394X.2026.39.1.152>

ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО КЛІМАТУ УКРАЇНИ ЯК ПЕРЕДУМОВИ ЇЇ СТАЛОГО СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ

О.П. Близнюк, Т.О. Ставерська, Г.Г. Лисак

Проаналізовано динаміку прямих іноземних інвестицій в Україну, обсяги та структуру джерел фінансування внутрішніх капітальних інвестицій, оцінено потребу в інвестиціях для повосної відбудови України. Визначено системні чинники та умови формування сприятливого інвестиційного клімату України як передумови її сталого соціально-економічного зростання. Обґрунтовано ризики та бар'єри, інвестиційні пріоритети та очікування бізнесу щодо поліпшення інвестиційного клімату України для сприяння національним та іноземним інвестиціям.

Ключові слова: *інвестиційний клімат, інвестиційний потенціал, інвестиційна привабливість, інвестиційна активність, інвестиційна безпека, соціально-економічне зростання України.*

FORMATION OF THE INVESTMENT CLIMATE OF UKRAINE AS A PREREQUISITE FOR ITS SUSTAINABLE SOCIAL AND ECONOMIC GROWTH

O. Blyzniuk, T. Staverska, H. Lysak

The purpose of the article is to substantiate the scientific, methodological and practical aspects of the formation of a favorable investment climate in Ukraine as a prerequisite for its sustainable socio-economic growth, to assess the systemic factors influencing the development and perception of the domestic investment climate by business, and to identify key priorities for its improvement for national and foreign investors. The article analyzes the dynamics of foreign direct investment in Ukraine, the volume and structure of sources of financing for domestic capital investments, and assesses the need for investments for the post-war reconstruction of Ukraine. The systemic factors and conditions for the formation of a favorable investment climate in Ukraine as a prerequisite for its sustainable socio-economic growth are identified. The risks and barriers, investment priorities and business expectations regarding the

improvement of the investment climate in Ukraine to promote national and foreign investments are substantiated. Despite the war, Ukraine's investment potential, according to experts' forecasts, remains significant. Domestic business in extremely difficult conditions is adapting, developing and actively seeking foreign partners for the recovery and growth of the Ukrainian economy. Important drivers of investment are Ukraine's course towards European integration, visa-free travel, preferences for international trade, deregulation and digitalization of public services, grant and blended financing from EU countries. The investment climate can be considered as an integral economic, political, social and psychological phenomenon, which is formed under the influence of a significant number of determinants, in particular, international, state-political, legislative, financial and economic, market, infrastructure, resource, socio-demographic, information, organizational, environmental, socio-cultural and other prerequisites that determine the investment potential, investment attractiveness, investment activity, investment risks and security of capital investment in the appropriate level of the economic system. The process of creating a favorable investment climate in Ukraine requires a systemic approach, taking into account the influence of exogenous and endogenous factors and conditions, systematic and unsystematic risks, strategic national guidelines, which will allow for the implementation of a targeted state policy to stimulate the inflow of foreign and domestic investments. This will allow identifying key areas for the effective use of capital investments at different levels of the economy: country, region, sector, industry, enterprise. It is important to identify key factors and conditions for the business environment's perception of the investment climate in Ukraine, which include investment risks and barriers, national investment priorities, and expectations of domestic and foreign investors regarding appropriate steps by the state to improve it.

Keywords: *investment climate, investment potential, investment attractiveness, investment activity, investment security, socio-economic growth of Ukraine.*

Постановка проблеми у загальному вигляді. Інтеграція України у світову економічну спільноту дедалі більше зосереджує увагу політиків, бізнесу, громадськості на процесах формування сприятливого інвестиційного клімату в країні та її окремих регіонів, оцінці інвестиційних ризиків та інших чинників, що впливають на інвестиційну привабливість різних секторів, галузей економіки, підприємств, видів економічної діяльності, що у свою чергу, є ключовою передумовою потенційних можливостей та інтенсивності залучення іноземних та внутрішніх інвестицій в країну.

Продовження повномасштабної руйнівної війни залишається суттєвим фактором, що перешкоджає економічному зростанню України в короткостроковій та довгостроковій перспективі. Зростання реального ВВП, розвиток промислово-економічного потенціалу вимагають впровадження численних структурних реформ, комплексної програми післявоєнної відбудови економіки України та створення сприятливого

інвестиційного клімату всередині країни.

До ключових ризиків економічного розвитку та фінансово-інвестиційних процесів в Україні наразі належать: повільні темпи відновлення економіки через руйнування промислової, науково-технічної, енергетичної, транспортної інфраструктури; соціально-демографічні проблеми та міграція кваліфікованих працівників; деформований споживчий попит; рестриктивна монетарна політика НБУ; підвищення відсоткових ставок й скорочення кредитування бізнесу; волатильність фінансових ринків; зростання бюджетного дефіциту та державного боргу, жорстка фіскальна політика. Завдяки міжнародній підтримці України під час війни, уряд залучає значні кошти для фінансування бюджетних видатків із зовнішніх джерел.

Довгостроковою метою розвитку національного інвестиційного ринку є створення відповідних умов для залучення іноземних та внутрішніх інвестицій. Сприятливий інвестиційний клімат в країні позитивно впливає на зростання капіталізації вітчизняних підприємств і, таким чином, є індикатором економічного розвитку країни.

Формування фінансово-інвестиційної екосистеми України має бути спрямоване на гарантування прав усім учасникам ринку, забезпечення їм рівних можливостей доступу до фінансових ринків та інформації, запобігання монополізації та заохочення конкуренції, що слугуватиме залученню реальних і фінансових інвестицій. Створення сприятливого інвестиційного клімату в Україні є стратегічним завданням держави, яка формує умови для підвищення інвестиційної привабливості країни для іноземних та національних інвесторів з метою сталого соціально-економічного та інноваційного розвитку країни.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В інформаційних джерелах поняття «інвестиційного клімату» найчастіше використовується поряд з категоріями «інвестиційний потенціал», «інвестиційна привабливість», «інвестиційний попит», «інвестиційна активність», «інвестиційна безпека», які враховують значну кількість чинників та умов, що впливають на процеси прийняття інвестиційних рішень. Науково-методичні аспекти формування інвестиційного клімату відповідного рівня економічної системи (країни, регіону, галузі, підприємства) оцінки рівня інвестиційного потенціалу та інвестиційної привабливості бізнес-проектів, окремих об'єктів, підприємницьких структур знайшли висвітлення в багатьох наукових працях.

В економічній літературі домінують два наукові підходи до трактування інвестиційного клімату, інвестиційного потенціалу та привабливості: як інтегральних характеристик екзогенних та ендегенних чинників і умов, що впливають на інвестиції в країні

(регіони, галузі, підприємстві); як сукупності певного набору оціночних характеристик інвестиційного потенціалу об'єктів інвестицій.

В.Л. Іванов, С.В. Лоза визначають інвестиційний клімат та інвестиційну привабливість як інтегральну характеристику об'єктів інвестування з позиції перспектив їх розвитку [7, 8]. П.Т. Саблук, М.І. Кісіль наголошують на забезпеченні оптимального співвідношення між ефективністю вкладень і рівнем ризику [9]. З позиції Л.М. Савчук, А.В. Череп, інвестиційна привабливість – це сукупність характеристик, яка визначає рівень задоволення фінансових, виробничих, організаційних та інших вимог чи інтересів інвестора [10]. Н.П. Макарій характеризує інвестиційний потенціал як справедливую кількісну та якісну характеристику зовнішнього та внутрішнього середовища об'єкта потенційного інвестування [11]. Н.С. Краснокутська, А.О. Єпіфанов пов'язують інвестиційну привабливість та інвестиційний клімат з психологічним кліматом, рівнем корпоративної культури й розвитком управлінських якостей менеджменту [12, 13].

Однак, незважаючи на значні наукові здобутки вчених у дослідженні питань оцінки інвестиційної привабливості, характеристики інвестиційного потенціалу, актуальною залишається тематика, пов'язана з формуванням та розвитком сприятливого інвестиційного клімату України, особливо в умовах війни та в період післявоєнного відновлення, з урахуванням системного впливу багатьох макро- та мікрочинників, інвестиційних ризиків та бар'єрів, визначення ключових пріоритетів і очікувань національного та іноземного бізнесу.

Інвестиційний клімат слід розглядати з позиції системного підходу як комплексне економіко-політичне та соціально-психологічне явище, що формується під впливом значної кількості чинників та умов, які визначають доцільність інвестування в обраний економічний рівень.

Метою статті є обґрунтування науково-методичних і практичних аспектів формування сприятливого інвестиційного клімату України як передумови її сталого соціально-економічного зростання, оцінка системних чинників впливу на розвиток та прийняття бізнесом внутрішнього інвестиційного клімату та визначення ключових пріоритетів його поліпшення для національних та іноземних інвесторів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Відбудова економічного, фінансового, трудового, інноваційного потенціалу України, втраченого внаслідок повномасштабної війни, потребує значних обсягів інвестицій. Суттєві руйнування промислової, енергетичної, науково-технічної, транспортної інфраструктури, міграція та втрата частини кваліфікованих кадрів, є визначальними чинниками, що гальмують відновлення та економічне зростання країни.

За оцінкою КМУ, Групи Світового банку, Європейської Комісії та ООН загальна вартість знищених в Україні економічних об'єктів становила у 2024 році 157,2 млрд дол., а для відбудови зруйнованої інфраструктури необхідно щонайменше 486 млрд дол. [1, 14].

Потребу в інвестиціях в розрізі ключових секторів економіки для повоєнної відбудови України за оцінками Світового банку станом на 2024 рік наведено на діаграмі (рис. 1).

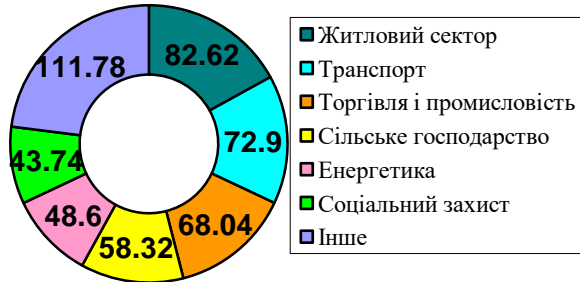

Рис. 1. Потреба в інвестиціях для повоєнної відбудови України за оцінками Світового банку (млрд дол. США), складено за [1, 14]

Попри війну, інвестиційний потенціал України за прогнозами експертів залишається значним. Вітчизняний бізнес у надскладних умовах адаптується, розвивається та активно шукає іноземних партнерів для відновлення і зростання економіки України.

Прямі іноземні інвестиції (ПІІ) – довгострокові вкладення капіталу іноземними інвесторами в економіку іншої країни – на відміну від портфельних інвестицій мають стратегічний характер і передбачають глибоку інтеграцію іноземного інвестора в національну економіку. Тому їх вважають одним із ключових індикаторів довіри до ринку та сприйняття інвестиційного клімату.

Прямі іноземні інвестиції дозволяють реалізовувати масштабні інфраструктурні та виробничі проекти, які неможливо фінансувати виключно за рахунок внутрішніх ресурсів. Окрім фінансових надходжень, ПІІ приносять нові технології, сучасні управлінські підходи, міжнародні бізнес-стандарти та доступ до світових ринків. Таке поєднання капіталу та ноу-хау робить прямі іноземні інвестиції одним із найцінніших інструментів економічного розвитку [15, 16].

Попри воєнні виклики та високі ризики, Україна протягом останніх 4-х років зберігає позитивний інвестиційний баланс (рис. 2).

Рис. 2. Динаміка прямих іноземних інвестицій в Україну за період 2015–2025 роки (млн дол. США), складено за даними НБУ [2]

За даними НБУ, у 2023 році сальдо прямих іноземних інвестицій в економіку України (різниця між надходженням іноземного капіталу в країну та відтоком інвестицій за кордон) становило 4205 млн дол. За підсумками 2024 року сальдо прямих іноземних інвестицій в Україну склало 3491 млн дол., а в 2025 році – 2498 млн дол. [2].

Переважаюча частка (понад 70%) притоку прямих іноземних інвестицій у 2023–2025 роках надійшла за рахунок прямих іноземних доходів, отриманих іноземними інвесторами в Україні. Але, порівняно із 2023 роком, у 2024 та 2025 роках показник сальдо **прямих** іноземних інвестицій зменшився на 17% та 28,4%, відповідно. Найбільшими інвесторами в національну економіку є Нідерланди, Кіпр, США, Велика Британія, Люксембург, Польща та ін. [2, 14].

Скорочення надходження прямих іноземних інвестицій в Україну та тенденції погіршення інвестиційної кон'юнктури відбулися внаслідок впливу таких чинників [15, 16, 17]:

- скорочення реінвестування доходів іноземними інвесторами;
- зменшення прямих іноземних інвестицій афілійованим компаніям;
- низькі показники активності іноземних інвесторів на ринках капіталів;
- неоднозначне сприйняття інвестиційного клімату в Україні, незважаючи на те, що частка негативних оцінок з боку бізнесу поступово зменшується: у 2023 році вважали інвестиційний клімат в Україні несприятливим 84% опитаних; у 2024 році – 79%; у 2025 році – 71% [15];
- інвестиційний індекс Європейської Бізнес Асоціації (ЄБА), який є інтегральним показником інвестиційної привабливості України, є ще низьким, але мав поступове зростання: у 2023 – 2,44 бали; у 2024 році 2,49 бали; у 2025 році склав 2,70 бали з 5-ти можливих [15, 17].

На інвестиційний клімат України та його сприйняття іноземними та вітчизняними інвесторами суттєво впливає перебіг війни, її руйнівні наслідки, кризові явища поточної фінансово-економічної кон'юнктури.

На сучасному етапі інвестиції в Україну здійснюють переважно ті іноземні компанії, які вже давно працюють в Україні, і хто розраховує взяти участь у післявоєнному відновленні країни. Україна активно впроваджує нову інвестиційну модель – із фокусом на прозорість, міжнародне партнерство та гарантії для бізнесу [1, 14, 16].

За оцінками експертів найбільш привабливими секторами економіки України, які цікавлять наразі іноземних інвесторів, є: відновлення та розвиток економічної інфраструктури; будівництво; виробництво та переробка сільськогосподарської продукції; енергетичний сектор, розвиток технологій енергоефективності та енергозбереження; розвиток ІТ-технологій, ІТ-послуг, штучного інтелекту, робототехніки та сучасного машинобудування; розвиток оборонних технологій та нових видів озброєнь (MilTech та HiTech); розвиток медицини, реабілітації та фармацевтики; логістика, де Україна має потенціал стати головним транспортним вузлом між країнами ЄС та за його межами [1, 14, 16].

Що стосується внутрішніх інвестицій, то за даними Державної служби статистики сума капітальних інвестицій в Україні за 2025 рік становила 669,3 млрд грн, що на 25,2% більше, ніж за аналогічний період 2024 року [3]. Основним джерелом інвестицій залишаються внутрішні ресурси підприємств та організацій (рис. 3).

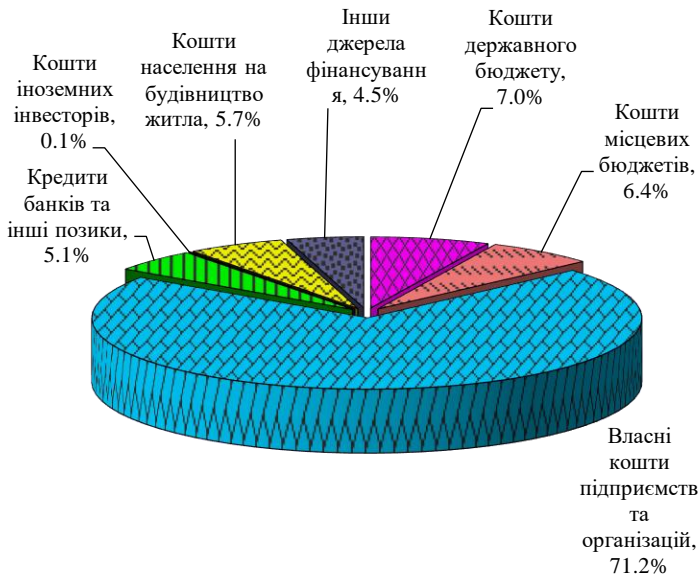

Рис. 3. Структура джерел фінансування капітальних інвестицій в Україні у 2025 р., %, складено за даними Держстату [3]

Найбільші обсяги вітчизняних капітальних інвестицій було спрямовано у стратегічно важливі сектори: в промисловість, яка залишається безумовним лідером, інвестовано 259,1 млрд грн, що становить 38,7% від загальної суми всіх капіталовкладень. Транспорт та логістика – спрямовано 72,3 млрд грн (10,8%). Пріоритетними сферами для внутрішніх інвестицій залишаються агропромисловий сектор, харчова промисловість, переробка, нерухомість та оборонна сфера. Кожна з цих галузей отримує 10–12% загального обсягу внутрішніх інвестицій [3].

Потреби воєнного часу і повоєнної відбудови економіки України вимагають стратегічних рішень держави щодо створення сприятливих умов для інвестування. В межах законодавчого і нормативно-правового поля розроблено низку інвестиційних стимулів і заохочень стратегічних інвесторів, що стосуються підтримки великих та вкрай необхідних для економіки країни інвестиційних проєктів [4, 5, 6]:

- звільнення від сплати податку на прибуток підприємств та

мита при ввезенні на територію України нового устаткування (обладнання);

- надання права на користування земельною ділянкою для реалізації інвестиційного проєкту зі сплатою орендної плати за спеціальними умовами;

- забезпечення об'єктами суміжної інфраструктури завдяки будівництву / реконструкції такої інфраструктури за кошти держави;

- заходи з підтримки розвитку індустріальних парків (ІІІ) – звільнення від імпортного ПДВ та ввізного мита на обладнання;

- звільнення від податку на прибуток на десять років;

- уповноваження органів місцевого самоврядування надавати пільги у сплаті місцевих податків тощо;

- створено Міжвідомчу координаційну платформу донорів, учасниками якої є Україна, ЄС, країни «Великої сімки», Європейський інвестиційний банк, Європейський банк реконструкції та розвитку, Міжнародний валютний фонд та Світовий банк [1, 14].

Процес створення сприятливого інвестиційного клімату в Україні вимагає системного підходу та комплексу заходів, з урахуванням впливу великої кількості чинників та стратегічних орієнтирів, що дозволить проводити цілеспрямовану державну політику для стимулювання притоку іноземних та внутрішніх інвестицій. Це дозволить визначити ключові сфери для ефективного використання капіталовкладень на різних рівнях економіки: країна, регіон, сектор, галузь, підприємство.

Системний підхід до формування інвестиційного клімату в Україні, особливо в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення, передбачає синергетичну взаємодію низки взаємопов'язаних детермінант та умов. Їх можна класифікувати як: політичні, економічні, соціальні, інфраструктурні, правові, ресурсні, інституційні, інформаційні, ринкові, ризикові, екологічні, міжнародні тощо (рис. 4).

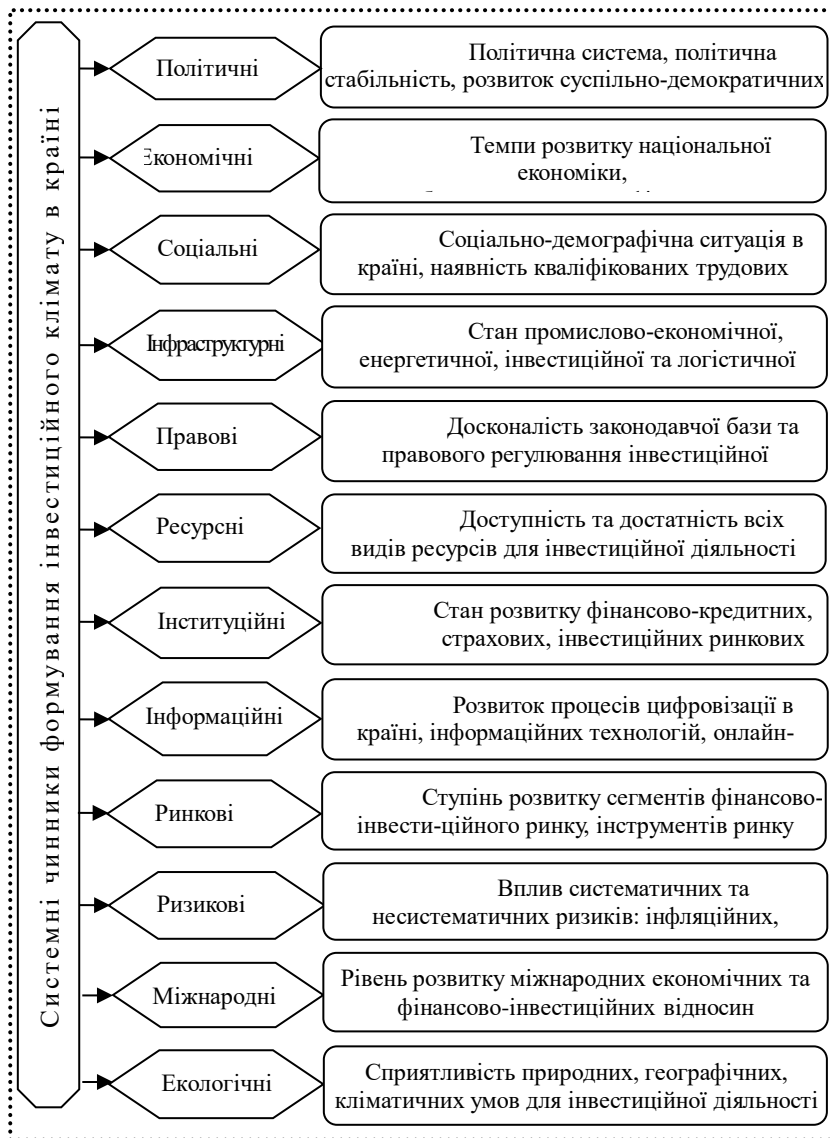

Рис. 4. Чинники формування сприятливого інвестиційного клімату в країні на основі системного підходу, розроблено авторами

Інвестиційний клімат можна обґрунтувати як узагальнену якісну характеристику та кількісну оцінку системної сукупності екзогенних та ендеогенних чинників, що визначають інвестиційний потенціал та інвестиційну привабливість, підтверджують доцільність інвестування коштів в той чи інший рівень економічної системи, які спираються на об'єктивні показники та враховують такі передумови:

- рівень розвитку політичної та соціально-економічної систем, державних і суспільних інституцій, стабільності в країні, які спрямовані на створення сприятливого та інвестиційно привабливого макро- та мікросередовища;

- поточний стан, темпи та прогнози економічного зростання різних рівнів економічної системи (країни, регіонів, галузей, підприємств), які визначають рівень розвитку продуктивних сил у різних секторах; обґрунтована оцінка інвестиційних потреб, інвестиційного потенціалу та інвестиційної привабливості кожного рівня економічної системи;

- соціально-демографічна ситуація в країні, достатня кількість трудових ресурсів та наявність кваліфікованих кадрів, їх підготовка та адаптація до потреб інвесторів;

- стан розвитку та диверсифікація інвестиційної інфраструктури і логістики (виробничої, технологічної, транспортної, енергетичної, інформаційної, екологічної тощо);

- досконалість законодавчої бази та правового регулювання інвестиційної діяльності всіх учасників: державних, інституційних, приватних, вітчизняних та іноземних інвесторів, посередників тощо;

- достатність забезпечення матеріальними, нематеріальними, сировинними, енергетичними, земельними, трудовими, фінансовими та інформаційними ресурсами;

- стан розвитку фінансово-кредитної системи країни в цілому та, зокрема, інвестиційного, страхового, валютного, фондового ринків; рівень впровадження інноваційних фінансово-інвестиційних операцій та інструментів на ринках капіталів;

- рівень розвитку процесів цифровізації в економіці та інвестиційній діяльності, використання сучасних цифрових платформ та онлайн-сервісів для бізнесу;

- орієнтація державної бюджетної, фіскальної, грошово-кредитної, валютної, амортизаційної, страхової політики в регулюванні інвестиційної діяльності та фінансово-інвестиційного ринку;

- оцінка впливу систематичних та несистематичних ризиків на ефективність інвестиційної діяльності та привабливість інвестиційного клімату в країні та окремих секторах економіки;

- рівень інвестиційної активності стратегічних та портфельних інвесторів, фінансово-кредитних посередників та населення загалом;
- рівень розвитку міжнародних економічних, фінансово-кредитних, інвестиційних відносин з іншими країнами та інституціями;
- сприйняття інвестиційного клімату країни національними та іноземними інвесторами, визначення інвестиційних пріоритетів, інвестиційних ризиків, бар'єрів та очікувань бізнесу;
- сприятливість природних, географічних, кліматичних умов для інвестиційної діяльності у визначеній сфері економічної діяльності в конкретному регіоні країни.

Інвестиційний потенціал визначеного рівня економічної системи (країни, регіону, сектору, галузі, підприємства) можна розглядати як результат синергетичного ефекту від взаємодії та взаємозв'язку комплексу складових елементів інвестиційного клімату: інвестиційної привабливості, інвестиційної активності, інвестиційних пріоритетів, інвестиційного попиту, інвестиційного ризику та інвестиційної безпеки.

Особливістю категорії «інвестиційна привабливість» є те, що вона віддзеркалює переважно суб'єктивну оцінку потенційних інвесторів умов та сприятливості інвестиційного клімату. Поняття «інвестиційної активності» можна визначати як ефективність реалізації стратегічних і тактичних управлінських рішень інвесторів, що є результатами їх суб'єктивної оцінки рівня інвестиційної привабливості та сприятливості умов інвестиційного клімату. Рівень інвестиційного ризику та безпеки потрібно враховувати як вірогідність виникнення непередбачених фінансових втрат та збитків в умовах невизначеності здійснення інвестиційної діяльності або недосягнення запланованих результатів від капіталовкладень з урахуванням впливу великої кількості різновекторних чинників мікро- та макросередовища.

Таким чином, формування сприятливого інвестиційного клімату країни та інших економічних рівнів багато в чому залежить від оцінки інвестиційного потенціалу, інвестиційної привабливості, показників ефективності, окупності та доцільності інвестицій, отриманого соціально-економічного ефекту, інвестиційної активності підприємств і населення, достатнього ресурсного та інфраструктурного потенціалу, ступеня інвестиційного ризику та забезпечення інвестиційної безпеки.

Важливо визначити ключові чинники та умови сприйняття бізнес-середовищем інвестиційного клімату в Україні, до яких можна віднести інвестиційні ризики та бар'єри, національні інвестиційні пріоритети, очікування внутрішніх та іноземних інвесторів відповідних кроків держави з метою його поліпшення (рис. 5).

Рис. 5. Чинники сприйняття бізнесом інвестиційного клімату в Україні та пріоритети його поліпшення, узагальнено та систематизовано за [15–17]

Вітчизняний бізнес демонструє відкритість до прямих інвестицій, готовність до швидкого масштабування та залучення зовнішнього капіталу. Важливими драйверами інвестицій є курс України на євроінтеграцію, транспортний безвіз, преференції для міжнародної торгівлі, дерегуляція та диджиталізація державних послуг,

грантове та змішане фінансування з країн ЄС. Важливу роль у залученні капіталу відіграє також державний офіс із підтримки інвесторів – Ukraine Invest, який є «точкою входу» для іноземних інвесторів, що значно спрощує супровід інвестиційних проєктів, допомогу у взаємодії з державними органами, вирішення регуляторних проблем тощо [15].

Висновки. Підводячи підсумки, можна констатувати, що в період повномасштабної війни та повоєнного відновлення стратегічним завданням держави є формування сприятливого інвестиційного клімату України як передумови її сталого соціально-економічного зростання.

Інвестиційний клімат можна розглядати як інтегральне економіко-політичне, соціально-психологічне явище, що формується під впливом значної кількості детермінант, зокрема, міжнародних, державно-політичних, законодавчо-правових, фінансово-економічних, ринкових, інфраструктурних, ресурсних, соціально-демографічних, інформаційних, організаційних, екологічних, соціокультурних та інших передумов, що визначають інвестиційний потенціал, інвестиційну привабливість, інвестиційну активність, інвестиційні ризики та безпеку інвестування капіталу у відповідний рівень економічної системи (країну, регіон, сектор економіки, галузь, підприємство).

Системний підхід до формування сприятливого інвестиційного клімату в Україні полягає у подоланні інвестиційних бар'єрів, нейтралізації та мінімізації інвестиційних ризиків, розробці стратегічних національних інвестиційних пріоритетів, що сприятимуть активному залученню вітчизняних та іноземних інвесторів. Це також вплине на: підвищення інвестиційної привабливості політичного та соціально-економічного середовища країни; формування належного інституційного забезпечення; створення необхідних інфраструктурних умов; обґрунтування інвестиційних потреб та потенціалу регіонів, галузей, підприємств; об'єктивну оцінку конкурентних переваг та недоліків інвестиційних об'єктів; підготовку якісної інформації; професійний супровід та обслуговування інвесторів; державну підтримку діючих вітчизняних та іноземних інвестиційних компаній та спонукання їх до реінвестування прибутків і капіталу; підготовку високопрофесійних кадрів та їх адаптацію до потреб інвесторів тощо.

Важливими чинниками та умовами формування сприятливого інвестиційного клімату в Україні бізнес-середовище називає: відкритість, гарантії та сприяння влади; максимальну дерегуляцію та механізми взаємодії; простоту реєстрації, правил і процедур; відсутність корупційних проявів та інших зловживань; допомогу держави та місцевих органів влади у пошуку ділових партнерів, постачальників, ринків збуту; мінімізацію часових й фінансових витрат для

організаційних питань; швидке реагування на запити та звернення інвесторів; доступ до ресурсів (сировинних, енергетичних, земельних, трудових, фінансових, інформаційних); запобігання монополізації, розвиток ринкової конкуренції; цифровізацію бізнес-процесів, впровадження інноваційних онлайн-сервісів, цифрових платформ тощо.

Список джерел інформації / References

1. Собкевич О. Підтримка інвестицій у промисловість України в умовах війни та повоєнного відновлення. 2023. Національний інститут стратегічних досліджень. URL: <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/pidtrymka-investytsiy-u-promyslovisht-ukrayiny-v-umovakh-viyny-ta>

Sobkevich, O. (2023). *Pidtrymka investytsii u promyslovisht Ukrainy v umovakh viyny ta povoiennoho vidnovlennia* [Supporting Investment in Ukraine's Industrial Sector During the War and Post-War Reconstruction]. *Natsionalnyi instytut stratehichnykh doslidzhen – National Institute for Strategic Studies*. Retrieved from <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/pidtrymka-investytsiy-u-promyslovisht-ukrayiny-v-umovakh-viyny-ta> [in Ukrainian].

2. Прямі іноземні інвестиції (ПІІ) в Україну. 2026. Мінфін. URL: <https://bank.gov.ua>; <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/fdi/>

Ministry of Finance. (2026). *Priami inozemni investytsii (PII) v Ukrainu* [Foreign Direct Investment (FDI) in Ukraine]. Retrieved from <https://bank.gov.ua>; <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/fdi/> [in Ukrainian].

3. Державна служба статистики України. Капітальні інвестиції за джерелами фінансування. URL: <https://data.gov.ua/organization/derzhavna-sluzhba-statystyky-ukrayiny>

State Statistics Service of Ukraine. *Kapitalni investytsii za dzhherelamy finansuvannia* [Capital investments by source of funding]. Retrieved from <https://data.gov.ua/organization/derzhavna-sluzhba-statystyky-ukrayiny> [in Ukrainian].

4. Про державну підтримку інвестиційних проєктів із значними інвестиціями в Україні: Закон України від 17.12.2020 р. № 1116-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1116-20#Text>

Pro derzhavnu pidtrymku investytsiinykh proiektiv iz znachnymy investytsiiamy v Ukraini: Zakon Ukrainy vid 17.12.2020 № 1116-IX [On State Support for Investment Projects Involving Significant Investments in Ukraine: Law of Ukraine No. 1116-IX of December 17, 2020]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1116-20#Text> [in Ukrainian].

5. Про внесення зміни до статті 287 Митного кодексу України щодо створення сприятливих умов для діяльності індустріальних парків в Україні: Закон України від 21.06.2022 р. № 2331-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2331-20#Text>

Pro vnesennia zminy do statti 287 Mynoho kodeksu Ukrainy shchodo stvorennia spriyatlyvykh umov dlia diialnosti industrialnykh parkiv v Ukraini: Zakon Ukrainy vid 21.06.2022 № 2331-IX [On Amending Article 287 of the Customs Code of Ukraine Regarding the Creation of Favorable Conditions for the Operation of

Industrial Parks in Ukraine: Law of Ukraine No. 2331-IX of June 21, 2022. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2331-20#Text> [in Ukrainian].

6. Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо створення сприятливих умов для діяльності індустріальних парків в Україні: Закон України від 21.06.2022 р. № 2330-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2330-20#Text>

Pro vnesennia zmin do Podatkovoho kodeksu Ukrainy shchodo stvorennia spriyatlyvykh umov dlia diialnosti industrialnykh parkiv v Ukraini: Zakon Ukrainy vid 21.06.2022 № 2330-IX [On Amendments to the Tax Code of Ukraine Regarding the Creation of Favorable Conditions for the Operation of Industrial Parks in Ukraine: Law of Ukraine No. 2330-IX of June 21, 2022]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2330-20#Text> [in Ukrainian].

7. Іванов В.Л. Аналіз інвестиційної привабливості на основі комплексної оцінки фінансово-економічної діяльності. *Економіка, менеджмент, підприємництво*. 2011. № 6. С. 11–15.

Ivanov, V.L. (2011). Analiz investytsiinoi pryvablyvosti na osnovi kompleksnoi otsinky finansovo-ekonomichnoi diialnosti [Analysis of Investment Attractiveness Based on a Comprehensive Assessment of Financial and Economic Performance]. *Ekonomika, menedzhment, pidpriemnytstvo – Economics, Management, Entrepreneurship*, 6, 11–15 [in Ukrainian].

8. Лоза С.В. Інвестиційна привабливість (країни, регіону, підприємства). *Схід*. 2005. № 9. С. 54–57.

Loza, S.V. (2005). *Investytsiina pryvablyvist (kraïny, rehionu, pidpriemstva)* [Investment Attractiveness (of a Country, Region, or Enterprise)]. *Skhid – Skhid*, 9, 54–57 [in Ukrainian].

9. Саблук П.Т., Кісіль М.І. Інвестиційна привабливість аграрно-промислового виробництва регіонів України. Київ: Знання. 2015. 475 с.

Sabluk, P.T., Kisil, M.I. (2015). *Investytsiina pryvablyvist ahrarno-promysloвого vyrobnytstva rehioniv Ukrainy* [Investment Attractiveness of Agricultural and Industrial Production in the Regions of Ukraine]. Kyiv: Znannya [in Ukrainian].

10. Теорія та методологія формування інвестиційно-фінансової стратегії розвитку суб'єктів національного господарства: монографія / за ред. Л.М. Савчук, А.В. Череп. Дніпро: Журфонд, 2019. 420 с.

Savchuk, L.M. and Cherep, A.V. (Eds). (2019). *Teoriia ta metodolohiia formuvannia investytsiino-finansovoi stratehii rozvytku subiektiv natsionalnoho hospodarstva: monohrafiia* [Theory and Methodology of Formulating Investment and Financial Development Strategies for Entities in the National Economy: A Monograph]. Dnipro: Zhurfond [in Ukrainian].

11. Макарій Н.П. Оцінка інвестиційної привабливості українських підприємств. *Економіст*. 2010. № 10. С. 52–60.

Makarii, N.P. (2010). *Otsinka investytsiinoi pryvablyvosti ukraïnskykh pidpriemstv* [Assessment of the Investment Attractiveness of Ukrainian Enterprises]. *Ekonomist*, 10, 52–60 [in Ukrainian].

12. Краснокутська Н.С. Оцінка інвестиційної привабливості. *Бізнес Інформ*. 2000. № 4. С. 62–65.

Krasnokutska, N.S. (2000). Otsinka investytsiinoi pryvablyvosti [Assessment of Investment Attractiveness]. *Biznes Inform – Business Inform*, 4, 62–65 [in Ukrainian].

13. Оцінка кредитоспроможності та інвестиційної привабливості суб'єктів господарювання: монографія / А.О. Єпіфанов, Н.А. Дехтяр, Т.М. Мельник, І.О. Школьник та ін.; за ред. А.О. Єпіфанова. Суми: УАБС НБУ, 2007. 286 с.

Yepifanov, A.O., Dekhtiar, N.A., Melnyk, T.M., Shkolnyk, I.O., et al. (2007). *Otsinka kredytopromozhnosti ta investytsiinoi pryvablyvosti subiektiv hospodariuvannia: monohrafiia* [Assessment of the Creditworthiness and Investment Attractiveness of Business Entities: A Monograph]. Edited by A.O. Epifanov. Sumy: UABS NBU [in Ukrainian].

14. Прямі іноземні інвестиції в Україну під час війни: куди направляється капітал. URL: <https://dia.dp.gov.ua/pryami-inozemni-investicii%D1%97-v-ukra%D1%97nu-pid-chas-vijni-kudi-napravlyayetsya-kapital/>

Priami inozemni investytsii v Ukrainu pid chas viiny: kudy napravliaietsia kapital [Foreign Direct Investment in Ukraine During the War: Where Capital Is Flowing]. Retrieved from <https://dia.dp.gov.ua/pryami-inozemni-investicii%D1%97-v-ukra%D1%97nu-pid-chas-vijni-kudi-napravlyayetsya-kapital/> [in Ukrainian].

15. Ковальова Р. Інвестиції в умовах ризику: чому Україна залишається привабливою у 2026 р. *Invest News*. 2026. URL: <https://investnews.com.ua/investomania/10445-investytsii-v-umovakh-ryzyku-chomu-ukraina-zalyshaietsia-pryvablyvoiu-u-2026/>

Kovalova, R. (2026). Investytsii v umovakh ryzyku: chomu Ukraina zalyshaietsia pryvablyvoiu u 2026 r. [Investing in a Risky Environment: Why Ukraine Remains Attractive in 2026.]. *Invest News*. Retrieved from <https://investnews.com.ua/investomania/10445-investytsii-v-umovakh-ryzyku-chomu-ukraina-zalyshaietsia-pryvablyvoiu-u-2026/> [in Ukrainian].

16. Кононова Я. Інвестиції в Україну: дослідження інвестиційного потенціалу країни. *Спілка українських підприємців*. 2025. URL: <https://sup.org.ua/news/rezultaty-doslidzhennia-sup/>

Kononova, Ya. (2025). Investytsii v Ukrainu: doslidzhennia investytsiinoho potentsialu krainy [A Study of the Country's Investment Potential]. *Spilka ukraïnskyykh pidpriyemtsiv – Association of Ukrainian Entrepreneurs*. Retrieved from <https://sup.org.ua/news/rezultaty-doslidzhennia-sup/> [in Ukrainian].

17. Заважає не лише війна. Бізнес назвав головні бар'єри для інвестицій – дослідження. *NY*. 2025. URL: https://biz.nv.ua/ukr/markets/rezultati-indeksu-investitsiynoji-privablivostiukrajini-2025-vid-eba-50563089.html#goog_rewarded

Zavazhaie ne lyshe viina. Biznes nazvav holovni bariery dlia investytsii – doslidzhennia [It's not just the war that's getting in the way. A study reveals the main barriers to investment, according to the business community.]. *NY*. (2025). Retrieved from https://biz.nv.ua/ukr/markets/rezultati-indeksu-investitsiynoji-privablivostiukrajini-2025-vid-eba-50563089.html#goog_rewarded [in Ukrainian].

Близнюк Оксана Павлівна, канд. екон. наук, доц., доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Державний біотехнологічний університет; e-mail: bliznukoksanap@gmail.com; ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1321-1563>

Blyzniuk Oksana, PhD in Economics, Assoc. Prof., Associate Professor of the Department of Finance, Banking and Insurance, State Biotechnological University; e-mail: bliznukoksanap@gmail.com; ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1321-1563>

Ставерська Тетяна Олександрівна, канд. екон. наук, доц., завідувачка кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Державний біотехнологічний університет; e-mail: staverskaya@gmail.com; ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8417-2982> 61002

Staverska Tetiana, PhD in Economics, Associate Professor, Head of the Department of Finance, Banking and Insurance, State Biotechnological University; e-mail: staverskaya@gmail.com; ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8417-2982> 61002

Лисак Галина Георгіївна, канд. екон. наук, доц., доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Державний біотехнологічний університет; e-mail: galynuchka@gmail.com; ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5151-9687>

Lysak Halyna, PhD in Economics, Assoc. Prof., Associate Professor of the Department of Finance, Banking and Insurance, State Biotechnological University e-mail: galynuchka@gmail.com; ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5151-9687>

Отримано: 1.04.2026. Прийнято: 12.04.2026. Опубліковано: 20.05.2026.